

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вчена рада
ДВНЗ «Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника»
Протокол від «__» _____ 2018р. №
Голова Вченої ради
_____ І.Є. Цепенда

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)»

Другий (магістерський) рівень

Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)
Спеціалізація	014.05 Середня освіта (біологія та здоров'я людини)
Кваліфікація	Викладач біології та валеології

ВНЕСЕНО

Кафедрою біології та екології
Протокол від «__» _____ 201_ № ____
Завідувач кафедри Миленька М.М.

ПРОЕКТНА ГРУПА

Керівник (гарант)

Члени групи:

ПОГОДЖЕНО

Вченою радою факультету природничих
наук

Протокол від «__» _____ 201_ № ____
Голова вченої ради Случик В.М.

НАДАНО ЧИННОСТІ

Наказ ректора від «__» _____ 201_ № ____

ВВЕДЕНО У ДІЮ З «__» _____ 201_ р.

Навчально-методичний відділ

Начальник _____

Освітньо-професійна програма

Викладач біології та валеології	
Обов'язковий блок	
<i>Тип диплому та обсяг програми</i>	Диплом магістра, 90 кредитів ЄКТС
<i>Вищий навчальний заклад</i>	ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» Факультет природничих наук Кафедра біології та екології
<i>Рівень програми</i>	НРК – 7 рівень, FQ-ЕНЕА – другий цикл, EQF LLL – 7
A	Мета (цілі) освітньої програми: підготовка висококваліфікованих фахівців середньої освіти у старшій загальноосвітній школі та у закладах вищої освіти
B	Характеристика програми
1	Назва галузі знань та спеціальності 01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
2	Фокус програми Загальна. Акцент на отримання різнобічних теоретичних знань і практичних навичок у сфері біологічних досліджень та середньої освіти, забезпеченні підготовки професійних здібностей щодо самоорганізації, вміння самонавчатись, приймати обґрунтовані рішення, здійснювати оцінювання та забезпечення якості виконаних робіт, здатність працювати автономно.
3	Орієнтація програми Освітньо-професійна
4	Особливості програми Міждисциплінарна та багатопрофільна підготовка освітян та науковців у сфері біології та валеології, яка ґрунтується на поєднанні теоретичних та прикладних підходів, засвоєнні багатого арсеналу лабораторних і польових методів біологічних досліджень та інтеграції засвоєних біологічних знань з класичними та інноваційними педагогічними технологіями. Програма дозволяє всебічно вивчити специфіку освітньої сфери, робити акцент на здобутті навичок та знань у сфері біологічної освіти та науки, що передбачає визначену зайнятість, можливість подальшої освіти та кар'єрного зростання, а також викладання біології у старшій загальноосвітній школі та вищому навчальному закладі.
C	Складові професійної компетентності
	Управлінська (C1) – здатність і готовність спрямувати дії на розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у сфері професійної діяльності
	Дослідницька (C2) – здатність і готовність здійснювати наукові дослідження біологічних об'єктів на різних рівнях організації живого у лабораторних та природних умовах

	Проектувальна (C3) – здатність і готовність планувати експеримент та інші типи дослідницької роботи, свій робочий час у сфері професійної діяльності; планувати основні види освітньо-виховної діяльності у навчальному закладі, всі форми навчальної і позакласної роботи з біології
	Організаційна (C4) – здатність створювати систему методів, форм та видів діяльності вчителя і учня, викладача і студента; самостійно проводити навчальні заняття, вибирати та застосовувати продуктивні технології, методи, прийоми та форми навчання
	Контрольна (C5) – здатність і готовність до опрацювання якісних і кількісних даних адекватними статистичними методами; забезпечувати об’єктивний контроль за рівнем підготовки та дисципліни учнів і студентів
	Технологічна (C6) – здатність опрацювати й інтерпретувати результати, мати навички роботи із сучасним науковим обладнанням та вимірювальними приладами; застосовувати знання для розв’язування якісних та кількісних задач у біології; практично застосовувати знання з біології при зборі та формуванні колекцій, гербаріїв, виготовленні цитологічних та гістологічних препаратів
	Діагностична (C7) – здатність забезпечувати об’єктивне діагностування досягнень студентів (учнів)
	Інформаційно-аналітична (C8) – здатність добирати та аналізувати наукову й фахову інформацію, формулювати мету і завдання досліджень, проводити аналіз експериментальних даних, оформляти результати наукових досліджень; будувати ефективну систему інформаційних ресурсів, необхідну для формування відповідних баз даних; на основі отриманої інформації формулювати комплексні аналітичні висновки; здатність інтерпретувати, систематизувати, критично оцінювати і використовувати отриману інформацію в контексті управлінського завдання або проблеми, що вирішується
	Прогностична (C9) – здатність розробляти моделі освітньо-виховної діяльності в студентському (учнівському) колективі
	Комунікативна (C10) – здатність використовувати в професійній діяльності усне та писемне мовлення державною та іноземними мовами, здатність представляти комплексну інформацію у стислій формі, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та відповідні наукові терміни; здатність формувати комунікаційну стратегію з дотриманням етичних норм з колегами, соціальними партнерами, студентами (учнями) й вихованцями та їхніми батьками
D	Результати навчання
1	Здатність демонструвати знання і розуміння провідних понять, узагальнень і законів, концепцій, вчень і теорій біології (C2, C10)
2	Здатність застосовувати знання для розв’язування якісних та кількісних задач у біології (C2, C6)
3	Здатність практично застосовувати знання з біології при зборі та формуванні колекцій, гербаріїв, виготовленні цитологічних та гістологічних препаратів тощо (C4, C6)
4	Здатність здійснювати об’єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів і студентів з біології (C5, C7)
5	Здатність використовувати біологічні знання у повсякденному житті людини, для цілей збереження біорізноманіття та збалансованого розвитку (C4, C10)
6	Здатність знаходити та використовувати інформацію з різних джерел (електронних, письмових) згідно із завданням (C8, C10)

7	Здатність використовувати відповідну термінологію в усній та письмовій формах, виконувати статистичне опрацювання результатів дослідження та правильно їх оформляти (С6, С10)		
8	Здатність до впровадження системи наукових біологічних знань у викладанні біології, здійснення структурування навчального матеріалу (С3, С4)		
9	Використовувати комп'ютерні програми для проведення експерименту та аналізу результатів (С6, С8)		
10	Здатність здійснювати педагогічний супровід соціалізації та професійного самовизначення студентів (учнів), підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху (С1, С10)		
11	Здатність чітко і логічно відтворювати базові знання з біології, оцінювати нові відомості та інтерпретації в контексті формування в учнів та студентів цілісної природничо-наукової картини світу (С9, С10)		
12	Здатність до планування власної діяльності при навчанні біології учнів середньої школи та студентів вищих навчальних закладів (С3)		
13	Здатність здійснювати добір методів і засобів навчання біології, спрямованих на розвиток здібностей учнів та студентів (С1, С4, С6)		
14	Здатність застосовувати знання з біології для формування навичок здорового способу життя, виживання в середовищі при зміні умов існування (С4, С10)		
15	Здатність застосовувати сучасні методики і освітні технології, в тому числі і інформаційні, для забезпечення якості навчально-виховного процесу в середніх загальноосвітніх та вищих навчальних закладах (С1, С4)		
E	Перелік навчальних дисциплін та їх анотацій**		
1. Цикл загальної підготовки			
Обов'язкові дисципліни		Кредити ЄКТС	Семестр
1	Методологія та організація наукових досліджень	3	I
2	Biology: concepts and investigations	3	III
3	Сучасні інформаційні технології в біології	6	II
4	Охорона праці в галузі	1	II
Вибіркові дисципліни			
Дисципліни за вибором ВНЗ			
Дисципліни вільного вибору студента			
5	Сучасні аспекти фітосоціології	3	I
6	Сучасні аспекти систематики організмів	3	I
7	Менеджмент природо-заповідних територій	3	III
8	Екологічні мережі	3	III
2. Цикл професійної підготовки			
Обов'язкові дисципліни			
Теоретична підготовка			
9	Охорона і раціональне використання біоресурсів	3	III

10	Педагогіка вищої школи	6	I
11	Психологія вищої школи	6	II
12	Методика викладання біології у вищих навчальних закладах	3	III
Практична підготовка			
13	Виробнича практика за фахом	6	I
14	Виробнича педагогічна практика	6	II
15	Підготовка магістерської роботи	15	III
16	Атестація	3	III
Вибіркові дисципліни			
Дисципліни за вибором ВНЗ			
17	Біотичні системи	3	I
18	Охорона й використання рослинних угруповань	3	I
Дисципліни вільного вибору студента			
19	Структурна та функціональна організація популяцій	6	II
20	Популяційна біологія	6	II
21	Охорона біорізноманіття	6	II
22	Сучасна концепція соціології	6	II
23	Генетика людини	3	III
24	Валеологія з основами медичних знань	3	III
25	Інноваційна біологія	3	III
26	Керування освітніми проектами	3	III
F	Матриця зв'язків між навчальними дисциплінами (модулями) результатами навчання(компетентностями)		
	Матриця зв'язків подається в окремій таблиці (таблиця 1)		
G	Форми організації та технології навчання – організаційні форми: колективне та інтегративне навчання тощо; – технології навчання: пасивні (пояснювально-ілюстративні); активні (лабораторні й практичні роботи, проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні, позиційне та контекстне навчання, технологія		
H	Форми та методи оцінювання результатів навчання		

	<p>види контролю: поточний, тематичний, періодичний, підсумковий, самоконтроль</p> <p>Система методів оцінювання складається із трьох видів контролю: поточного та підсумкового.</p> <p>Поточний контроль включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - тестування – така форма контролю дозволяє перевірити підготовку студентів до кожного заняття; проводиться регулярно на вибірковій основі; - творчі завдання – проводиться з метою формування вмінь і навичок у студентів практичного спрямування, формування сучасного наукового мислення, вміння приймати відповідальні та ефективні рішення; - самостійна робота – така форма контролю дозволяє виявити вміння чітко, логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання, вміння працювати самостійно; - індивідуальна науково-дослідна робота студентів (презентації дослідно-проектних робіт, звіти про розробку комплексних проектів, звіти про практику, контрольні роботи, курсові роботи) – проводиться протягом семестру з метою отримання практичних навичок та умінь щодо використання та опрацювання наукових джерел, написання статей, тез, оформлення звітів, розробка презентаційного матеріалу, використання теоретичних та емпіричних методів дослідження. <p>Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту/ заліку (за сумою накопичених протягом вивчення дисципліни балів), який спрямований на перевірку знань студентів.</p> <p>Протягом вивчення дисципліни студент зобов'язаний:</p> <ul style="list-style-type: none"> - систематично відвідувати заняття; - вести конспекти лекцій і семінарських занять; - приймати активну участь в роботі на семінарських заняттях; - виконувати тестові завдання; - виконувати індивідуальні семестрові завдання. <p>– форми контролю: усне та письмове опитування, тестовий контроль, захист лабораторних, практичних та індивідуальних робіт, доповіді на семінарських заняттях, підсумкова атестація – державний іспит зі спеціальності та захист бакалаврської роботи.</p> <p>– оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за чотирибальною шкалою (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно з можливістю повторного складання”, “незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни”) і вербальною – (“зараховано”, “не зараховано з можливістю повторного складання” та “не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни”).</p>
	Рекомендований блок
<i>J</i>	<i>Вимоги до вступу та продовження навчання</i>
	<p>для здобуття ступеня магістра допускаються особи, які здобули ступінь бакалавра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста. Необхідні дії та документи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - іспит з іноземної мови; - фахове випробування з біології – заява на ім'я ректора університету; – атестат про середню освіту; – медична довідка форма 086-У;

	<p>Вимоги до вступників:</p> <ul style="list-style-type: none"> – інтерес до біології; – бажання працювати у біологічних лабораторіях чи освітньої-виховних закладах; – готовність приймати участь у професійній та громадській природоохоронній діяльності; – готовність здійснювати наукові дослідження та формувати їх результати;
К	Підтримка студентів (система тьюторства, гранти тощо)
	Система кураторства академічних груп, міжнародні програми мовної та практичної підготовки, програми обміну та академічної мобільності студентів
L	Соціально-економічне та інформаційно-технологічне забезпечення освітнього процесу
	Стипендіальне забезпечення, забезпечення гуртожитком, соціальна інфраструктура університету, надання консультацій щодо працевлаштування, допомога у вирішенні проблемних ситуацій
	Підтримка студентів з особливими потребами, медичні та консультаційні послуги, профорієнтаційні послуги
	Інформаційний пакет спеціальності
	<p>Бібліотека:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ознайомлення з правилами користування бібліотекою, використання онлайн-ресурсів та баз даних; – інформаційне забезпечення студентів, які працюють над проектами та дипломами; – консультування працівниками бібліотеки
	<p>Навчальні ресурси:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☑ довгострокові і короткострокові позики книг, доступ до онлайн-ресурсів, міжбібліотечні позики, відеотека; ☑ продовження терміну позики та бронювання книг онлайн; ☑ доступ до електронних журналів; ☑ доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу; ☑ доступ до електронного навчального середовища Moodle; ☑ технологічне і матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу
	Академічна підтримка – консультації з вибору програми, окремих вибіркових дисциплін, проектування індивідуальних навчальних траєкторій
	Персональне консультування
M	Працевлаштування та продовження освіти

1.	Працевлаштування	<ul style="list-style-type: none"> - лаборант клінічних, промислових, санітарних лабораторій; - інженер-лаборант у галузі біологічних досліджень; - учитель біології у середньому навчально-виховному закладі; - викладач біології у вищих навчальних закладах; - фахівець-біолог; - науковий співробітник науково-дослідних установ в галузі біології; - фахівець з генетики; - фахівець у галузі природно-заповідної справи, вивчення та збереження біорізноманіття; - фахівець з фізіології та біохімії рослин; - фахівець з декоративного озеленення та квітникарства. - організатор позашкільної освіти й виховання
2.	Продовження освіти	Навчання за програмою підготовки доктора філософії.
N		
<i>Механізм внутрішнього забезпечення якості вищої освіти</i>		
<p><i>Моніторинг та оцінювання якості викладання, навчання, системи оцінювання навчальних досягнень, навчальних планів та освітніх стандартів:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – анкетування студентів щодо якості навчальних дисциплін; – щорічні звіти з моніторингу (включаючи огляди навчальних досягнень студентів); – періодичне оновлення освітньої програми; – програма підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу; – щорічне рейтингове оцінювання професорсько-викладацького складу; – періодичні аудиторські перевірки університету Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти; – постійний моніторинг прогресу студентів; – перевірка процесу проведення підсумкового контролю спеціальними комісіями; 		
<p><i>Комісії, відповідальні за моніторинг та оцінювання якості навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Комісія науково-методичної ради факультету з питань якості освітнього процесу; – Постійна комісія Вченої ради університету із забезпечення якості вищої освіти; <p style="text-align: center;">~~Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості~~</p>		
<p><i>Забезпечення зворотного зв'язку студентів щодо якості викладання та їх навчального досвіду</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – відповідальні особи кафедр по роботі з випускниками; – оцінювання якості викладання навчальних дисциплін студентами; – вихідне анкетування щодо якості програми; – неформальні зустрічі та соціальні контакти зі студентами; – участь студентів у проектуванні змісту освітніх програм 		

	<p><i>Пріоритети підвищення кваліфікації викладацького складу</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – використання результатів наукових досліджень у навчальному процесі; – стажування за кордоном та співпраця із зарубіжними вищими навчальними закладами; – система рейтингового оцінювання професорсько-викладацького складу; – участь у міжнародних методичних і наукових семінарах, конференціях, симпозиумах; – висвітлення наукових і методичних результатів та досягнень у фахових міжнародних наукометричних виданнях; – навчання в аспірантурі та докторантурі; – відповідність рівня кваліфікації кандидатів на посади викладачів посадовим вимогам; – установлення мінімальних вимог до наукових здобутків кандидатів на посади викладачів; – наставництво молодих викладачів та викладачів-стажерів
<i>P</i>	<i>Індикатори якості освітньої програми</i>
	<ul style="list-style-type: none"> – показник відсіву (відрахування) студентів за період навчання за програмою; – відгуки незалежних внутрішніх і зовнішніх експертів щодо якості програми; – рівень сформованості професійних компетенцій і важливих якостей особистості; – показник працевлаштування випускників за фахом; <p>~~акредитація освітньої програми незалежного міжнародного агентства~~</p>
	<p>При створенні цієї програми були використані такі джерела:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ Закон України “Про вищу освіту” та інші нормативно-правові документи України в галузі вищої освіти; ☒ Розроблення освітніх програм : метод. рекомендації Академії педагогічних наук України / В. М. Захарченко, В. І. Луговий, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова ; за ред. В. Г. Кременя. - К. : ДП “НВЦ “Пріоритети”, 2014. - 108 с.; ☒ Концепція і стратегія розвитку ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Примітки:

*згідно з Переліком галузей знань та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.15, № 266);

** анотації навчальних дисциплін наведено у пояснювальній записці до навчального плану.

Таблиця 1 - Матриця зв'язків між навчальними дисциплінами та результатами навчання (компетентностями)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
D1	X		X		X			X				X	X	X			X			X	X	X			X		
D2													X	X	X						X	X	X				
D3	X											X	X	X	X								X		X		
D4	X									X	X	X														X	
D5				X	X			X	X			X	X	X			X			X	X		X	X	X		
D6	X	X	X			X	X								X	X		X	X	X	X	X		X	X	X	
D7	X	X			X	X			X			X			X	X				X						X	
D8						X		X		X		X			X	X				X		X	X				
D9	X	X	X												X	X					X		X		X	X	
D10										X	X	X	X	X											X		
D11					X		X	X		X		X	X	X			X	X	X		X						
D12												X	X	X													
D13			X							X		X														X	
D14				X	X					X	X	X												X		X	
D15	X	X					X			X	X	X	X	X				X	X							X	